

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár ország. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A német választások.

A nagy német birodalomban megejtett képviselő-választáson a szociálisták harminchat kerületet vesztek, úgy hogy összesen 43-an maradtak, tehát majdnem felére leapadt a számuk. Ha keressük ezen ténynek indokát, úgy abban találjuk azt meg, hogy a német nemzeti öntudat, önérzet buktatta meg őket. Ugyanis a német szociálisták, mint általában a nemzetközi szociálisták, a nemzeti ideálokat, a nemzeti törekvéseket, fejlődést másod- vagy harmadrangú kérdésnek tekintik s a német nemzet, melyet összetartása naggyá, egységessé, hatalmassá tett, lerázta magáról a nemzeti nagyságot veszélyeztető szociálistákat.

Tanulság okáért közöljük itt Vilmos német császárnak ez alkalomból tartott beszédét: „Szívvel köszönöm önöknek hogy idejöttek, a mi bizonyítéka annak, hogy megtették a haza iránti kötelességüket. Beigazolódott az öreg birodalmi kancellárnak az a mondása, hogy a német nép tud lovagolni, ha akar.

Megvagyok azonban győződve arról is, hogy nemcsak lovagolni tud, *hanem ha minden társadalmi osztály, alacsony és magas és az összes vallásfelekezetek egyesülnének, mindent mi uljában áll, agyon is tud laposni.* Szavaimat Kleistnak, a nagy költőnek következő mondásával fejezem be, a melyet a hamburgi herceg szájába ad: Mit törődünk mi azzal, hogy az ellenség milyen szabály szerint cselekszik, a fő az, hogy meg legyen verve. *Reményem, hogy a mai tüntetés nem csupán gyorsan muló hazafias buzdulásból fakad, hanem maradandó hatású lesz.*“

Ha tehát a hatalmas, egységes nagy német birodalom uralkodója szükségesnek látja felhívni a német nép figyelmét arra, hogy minden társadalmi osztály, alacsony vagy magas és az összes felekezetek összetartsanak a német nemzeti érvényesülés ügyében, ha továbbá óhajtja, hogy a német cselekvés ne csupán gyorsan muló hazafias felbuzdulásból fakadjon, hanem maradandó hatású legyen: akkor mit mondjunk mi magyarok? Százszorosan jobban és erősebben

kell összetartanunk nekünk magyaroknak. Szegénynek és gazdagnak, rang- és valószínűség nélkül, hogy a magyar nemzeti ügyet diadalra juttassuk. Hisz mi nem vagyunk, sajnos, egységesek, még nyelvben sem, hát mennyi küzdés vár reánk! Nálunk a cselekvésnek igazán nem szalmatűznek kell lennie, nem gyorsan muló hazafias felbuzdulásból eredőnek, hanem igazán tartósnak, folytonosnak, maradandó hatásúnak.

Vonjuk le a tanulságot a német választásokból, a német császár beszédéből, hisz körülöttünk a többi európai államok, de más világrészekben is, a nemzeti államok öntudatos politikával gyarapodnak, fejlődnek s ha nem akarunk elesni, nekünk legalább is lépést kell velük tartanunk.

Szocialistáink is vonják le a tanulságot a fenti eseményekből. A meddig csak arra irányul működésük, hogy a munkásosztály helyzetén javítsanak, hogy a munkásoknak politikai jogokat, sőt egyenjogositást biztosítsanak a más foglalkozásuakkal szemben, szívvel-lélekkel velük vagyunk és szívesen támogatjuk

TÁRCA.

Munka közben.

Nincs nappalomnak egy tűnő szilánkja,
Egy elfutó rövidke perce sem,
Mídon ne lennék veled gondolatban,
Én szentem, bálványképem, mindenem!
Nem pillanat, a melynek nincs virága,
Csak kóros és idétlen korösszülött,
De én virágot halmozok virágra,
S velem vagy a virágszedés között!

Ó érzem én: küzdésre hív az élet!
Az élet, ez a sanda Lucifer! . .
S a mig a lázas munka fáradalma
Behint hideg verejték-csöppivel:
Szívemben édes álom szárnya rezdül,
Ott, ott, a hol az arcod hordozom . .
S a sok betűn egy kép csillan keresztül
S fejem lehajtva én csak dolgozom.

Nem munka az, a melynek nincs gyümölcse,
Csak elfecsérelt, ellopott idő . .
Sejtelmes álom a fülembé súgja,
Hogy szent gyümölcsöt érlel a jövő . .

De hallga! Kong. Tizenkettőre jár már.
A hold bekandikál az ablakon.
Fényén ezer kísértet bolyogva járkál . .
Jó éjszakát! — Te rólad álmodom . .

Földes Imre.

Leánylélek.

Irta: Géczy István.

A „Bajai Független Ujság“ eredeti tárcája.

A méltóságos és valóságos belső titkos tanácsos ur kőruhi lakásában lábujhegyen járkel a fényes libériába bujtatott cselédség. Orcáikon ott ül a jól begyakorlott szomorú aggodalom, mögötte pedig elbujva a titkolt káröröm. Mi közük nekik ahhoz, hogy a méltóságos ur lázbetegesen fetreng puha vánkosain? Uj helyről gondoskodni még van idő, az orvos szerint egy kis meghülés az egész, valahol az Isten háta mögött, az erdélyi határszélen fázhatott meg, hol a magas kormányt képviselte egy vicinális ünnepélyes megnyitásánál.

A nagy ernyős lámpa kéken hulló sugarai, misztikus fénynyel vonják be a szobát s a falakon szeszélyes árnyékot játszanak az ide-oda mozgó alakok, a termetes méltóságos

asszony, a száraz hosszú orvostanár és az orvosságosüveget tartó inas.

Az orvos fontoskodó komolysággal csóválja a fejét és tapogatja a méltóságos beteg ütereit. A betegség hirtelen fordult rosszra. Ezelőtt egy órával még semmi veszély nem látszott, a beteg vigan beszélgetett a méltóságos asszonnyal, a ki épp uj toilettjét mutatta be, a mit a mai bálra csináltatott. Hogy-hogy nem a láz egyszerre emelkedni kezdett és egy óra alatt oda szökött, a hol a tudomány már megcsóválja a fejét, felhuzza a szemöldökét, egy eleven kérdőjellel változik át és ilyen forma hangot ad: Hm! Hm!

A méltóságos asszony arca egyszerre elborult, felhőt vont rá a szerető anyai aggodalom. Nem attól félt, hogy árvaságra jut a kis Gizike, mindkettőjük szemefénye, — ki gondolna erre? de sajnálja aranyos kis leányát, mert ez a hirtelen változás a legédesebb örömtől foszthatja meg, nem mehet el a bálba, az első rég várt bálba. Ez töltötte el aggodalommal az ő anyai nagy szívét.

A beteg lassan felemelkedett, lázas tekintetével keresni látszott valakit, s mikor nem találta meg, szólott az ő lassu vontatott nagyuru orrhangján:

— Merre van Gizike, látni akarom, jól néz e ki a báli ruhában?

öket szóval és tettel. De ha felbujtókra hallgatnak és nem a magyar érdekeket, nem Magyarország általános felvirágozását tartják szem előtt, hanem a magyar munkát, magyar ipart a külföldi besugások folytán megbénítani törekednek; akkor a nemzet, mint megrontóit, le fogja rázni nyakáról őket.

—n

Politikai hir.

Az Alföld pártszervekedése.

A nagy magyar Alföld függetlenségi és 48-as kerületei e hó 2-án tartották szervekedő nagygyűlésüket Szegeden. A szervekedés célja, a testvéries érzés buzgó ápolása és szerves kapocs létesítése az Alföldön működő függetlenségi pártkörök között. A nagygyűlésen résztvett főispánunk, dr. *Ambrozovics* Lajos is, kit a szövetség egyik tiszteleti elnökévé, továbbá képviselőnk, dr. *Rajk* Aladár, kit alelnökké választottak meg. — A szövetség hivatalos megalakulása után *Kossuth* Ferencz és *Apponyi* Albert gróf minisztereket táviratilag üdvözölték.

A telepbizottság beszámolója.

Az állam az 1901. VIII-ik és XXI-ik cikkek útján a támasz nélküli gyermekek gondozását egészen a maga kezelése alá vette. Amíg azelőtt ezek ápolásáról és védelméről a társadalom gondoskodott és az állam megelégedett az ellenőrző szerepével, most, ő maga vállalkozik a társadalom által előbb végzett feladatra, a gondozásra, és megfordítva a társadalomra bizza azt, amit eleddig ő teljesített, az ellenőrzést. Az állam védi, gondozza,

ápolja menhelyeiben és azok útján egyes családokban ezeket az ugynevezett »elhagyott« gyermekeket, de szervez egyúttal társadalmi közületeket is, és ezek által akarja az állami hivatalos kezelést, a gyermekek kifogástalan ellátását ellenőriztetni és a társadalomnak ezen primár fontosságú ügy iránt való érdeklődését ébren tartani, erkölcsi és anyagi támogatását kinyerni.

Az országban husz ilyen menhely működik, melyek mindegyike, 3—4 községbe helyezi ki egyes nevelő-szülőknél a gyermekeket. Minden ilyen menhely-székhelyen és minden ilyen községben, az állam szervez, kis részben közigazgatási, főként pedig társadalmi elemekből, bizottságot. Az előbbiek a »menhely bizottság«-ok, az utóbbiak a »telepbizottság«-ok, melyek összeségükben az »országos bizottság«-ban csucosodnak ki.

A szomszéd szabadkai gyermekmenhelynek egy ilyen telepe a mi városunk és ennek a telepnek a bizottsága kíván a következőkben szervezetéről, feladatairól felvilágosítást nyújtani, ténykedéséről, eddigi működéséről nyilvánosan számot adni.

A bizottságnak ez nem előirt, hogy úgymondjam »hivatali« kötelessége, de mindenestre olyan teendője, mely elől nem szabad kitérnie. Egy részről azért nem, mert a törvény szelleme szerint hivatása az, hogy a társadalom rokonszenvét, áldozatkészségét, emberbaráti tevékenységét, e nemes és nagyfontosságú ügy számára megszerezze, de másrésztől és még inkább azért nem, mert Baja város közönségének eddigi, talán az egész országban példátlanul álló magatartása, bőkezű támogatása, jogosan megkövetelhetik e bizottságtól, hogy a kapott adományokkal való hűséges sáfárkodásáról, úgy hálás elismeréséről egyaránt tanúságot tegyen.

—

A bizottságnak vannak hivatalból való és választott tagjai. Előbbiek: a polgármester, az árvaszéki elnök, a közgyám, egy tanácsnok, a rendőrkapitány és a tiszti főorvos. Az utóbbiak: a városi közgyűlés által 6 éves mandátummal választott 12 férfi és 12 nő.

A bizottság általános természetű teendői: gyermekvédő egyesület alakítása, a társadalom támogató tevékenységének megszerzése ezen állami institutió számára, a rokontermészetű egyesületek működésének a gyermekvédelemmel való összhangba hozatala és szerves egésszé kiformalása. Különösebb teendői: a gyermekek testi és szellemi fejlődésének felügyelete, az iskolaköteles gyermekek beiratásáról, tanszerszükségleteiről, a 15-ik évüket betöltötteknek pedig elhelyezéséről és kenyérszerző-képességéről való gondoskodás, a telepörvos működésének ellenőrzése és végül az állami védelem alatt nem álló helybeli mostoha sorsú gyermekek sanyarú helyzetének enyhítése.

A bajai telepbizottság a 250—310 elhagyott gyermekből álló telep élén és érdekében, ezelőtt körülbelül 1½ éve, hogy megalakult. Eddigi működéséről röviden álljanak a következők.

Első dolga volt a bizottságnak, hogy anyagi eszközökről gondoskodjék. Attól az emberséges szándéktól vezéreltetve, hogy a mindenféle másod, harmad, meg tizedrangú célok érdekében tulzaklatott és majd agyoncsigázott közönség lehetőleg megkíméltesse egy újabb sarcolástól: kizárólag csak egyesületekhez és pénzintézetekhez fordultunk támogatásért. Hogy így jól és helyesen cselekedett, igazolta az eredmény. Felszólító és kérő levelét

a Bajai Takarékpénztár	150
a Casino	100
a Polgári olvasó egyesület	50
a »Honszeretet« szabadkőműves páholy	50

A méltóságos asszony szemében megvillant az anyai büszkeség csodás fénye, elbizakodott mosoly játszadozott széles ajka körül, és ez a mosoly azt mondta: — Szép-e, jól áll e Gizikének a bálruha? — Mit felelek erre, hisz az oly természetes dolog, a mi kérdés tárgya sem lehet. Nem is válaszolt rá, csak ennyit: Ide hozom, s a szája körüli mosoly azt is hozzátette, hang nélkül, de érthetően: — aztán bámulj!

A méltóságos beteg szeme mohó vágygyal tapadt rá az ajtóra, a melyen az asszony eltűnt. A tudomány embere rosszalólag csöválta a fejét. Nyugalom, méltóságos uram, nyugalom, különben semmiről sem állok jót.

Szerencsére felnyitott az ajtó s bejött, mamájától vezetve, az édes kis Gizike.

Ugy nézett ki hófehér ruhájában, mint a hulló hópehely sötét éjszakában. Hamvas szép orcáján ragyogott a himpor, sötétkék szemében fénylett a menyország, bársonyos szemöldöke, miként a szívárványivet rajzolta a kék mennyboltozat felett. Félénken közelített az apja ágyához, szája szegletén leányos szepegés, szeme mély tüzeiben egy eltitkolt érzés, mely ki-ki szökött onnan, majd ismét visszabujt, de mikor kiszökött, oly bántólag hatott, úgy meghazudtolta ezt a gyermekarcot, kéklő menyországot és a fehér ruhát, az ártatlanságnak örök szép jelvényét.

— Szép vagy kis leányom, szebb, mint bárki más és ragyogással elhomályosított az egész fényes bált.

— Hogy mehetnék el a bálba papuskám, mikor te beteg vagy?

— El mégy kis leányom, készülj fel ha-

mar, nem vagyok én olyan nagy beteg, hogy a kis leányom ártatlan örömét megzavarjam.

Itt egy köhögési roham félbeszakította a méltóságos ur beszédét s az a köhögés mindig erősebb, kínosabb lett. De Gizike már nem hallotta. Örömmel kipirult arccal szökdecselt be a hálószobájába, abba a fehér szentélybe, a mit férfi szem még nem érintett, a hová csak lopva jár a képzelet és imádkozni a vágyakozás.

Gizike hirtelen magára kapta a könnyű bálruha belépőt, s a mily gyorsan jött, úgy akart távozni, mikor tekintete ráesett az ágya melletti aranyozott, mahagoni fából faragott kis asztalkára, azon feküdt egy kék könyv.

Kék bársony a táblája, aranyból kivert címer rajta, fehér velur a papírja, s fekete betűkkel van írva belé egy fiatal leány minden gondolata, szíve vágyódása, lelke óhajta, szóval ez a kicsi jószág az állandóság színebe burkolva volt az ő egész világa. Oda lépett hozzá, ajkához emelte és rálehelte csókját, azt a szüzi lehelletet, melynek perzselő hevét még nem érezte más, csak a papa, mama, meg az a kicsi könyv.

Felnyitotta, aztán írni kezdett, ott a hol elhagyta, szapora betűkkel, görbe dölt sorokkal.

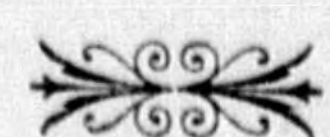
Február 12-én este 10 órakor. Nincs a világon aranyosabb papája senkinek, mint nekem. Szegény papa beteg, és mégis elenged a bálba, nem akarja megrontani az ő kicsi lánya nagy örömét. Ez az első bálom ma leszek nagy leány, én leszek a legszebb, én táncolok legtöbbet és a papa oly jó, hogy ki sem mondhatom. Pá édes kisnaplóm, majd ha haza jövök, elmesélem neked, hogy mulattam. — Aztán felszökött, fűrgén ruganyos

lépéssel, pihegő kebelrel sietett ki a menyországból, a siralom völgyébe.

Az történt ugyanis, hogy míg Gizike naplóját megírta, a méltóságos ur egy nagyot talált csuklani, de oly nagyot, hogy a lélek abba a minutába elröpült belőle oda, a hol párducos, kacagányos ősei már századok óta várják a monoklis utódokat. A hogy Gizike megtudta, mi történt, fekete lett előtte a kékbe burkolt szoba, megtántorodott, A gondos mama, a ki e szörnyű pillanatban is csak roskadozó kis leányát látta, gyöngéden átkarolta és visszavezette szobájába.

A magára maradt Gizike előtt sötét lett a világ, sötét szobájának fehér tapétája, a duzzadó csipkével borított fehér ágy függőnyeit összetartó kacagó ámorkák mind sirni kezdtek és addig sirtak, a míg Gizikéből is kitért az elfojtott göresös zokogás. Lehajtotta fejét patyolat karjára s meg-meg rándult harmatos teste. Patak folyt az arcán, s a mint felszáritá csipe kendőjével, ráesett a szeme kicsiny naplójára, a mibe idáig csak öröm és boldogság volt írva. Még reszketett lelke, fázósan burkolta be magát köpenyébe, felszaladt a hideg, szívéből agyába, s azt a gondolatot, mely ott volt elrejtve lelkének mélyében, a kínos vergődés napvilágra hozta. Kezébe vette a tollat, s a könnytől ázott fehér papirosra otromba betűkkel, reszkető kézzel leírta gondolatát, s belehelte a leirt gondolatba egész leánylelkét . . .

Én édes Istenem — ezt írta Gizike — van-e boldogtalanabb leány ezen a világon, mint én, hogy éppen ma kellett a papának meghalnia! . . .

a Kereskedelmi és iparbank 35
 a Kölcsönös segélyző egylet 20
 a Kereskedő ifjak egylete 20
 a Szegedi kereskedelmi bank 20
 korona adományával honorálta. E helyen is hálás köszönetet mondunk érettük. A május hó utolsó szombatján rendezett gyermeknap már egyszer nyilvánosan nyugtázott adományaiból pedig a bizottságnak 508 koronája maradt tisztán.

Az így összekolledált tőkéből első sorban és főképen tanszerekkel láttuk el az iskolába járókat. A bel-, a felső- az alsóvárosi iskolákban és a zárdában a múlt évben és az idén összesen körülbelül 350 korona értékűt osztottunk ki. És ha netán volna az iskolákban egy olyan gyermek is, aki tanszerrel ellátva nem volna, abban nem mi vagyunk a hibásak. Mi adtunk válogatás nélkül mindenkinek, akinek számára kértek. Kétszáz koronát adtunk ki ezeken kívül cipőkre és 20—30 koronát szegény anyáknak támogatásul, akiknek szive nem tudott elszakadni magzataitól, hogy azokat a menhelybe adja.

A bizottságnak másik, ezzel egyenrangú, fontosságú ténykedése volt, a gyermekek gondozásának ellenőrzése. Ezt a munkát a bizottság nőtagjai végezték el. Lelkiismeretes pontossággal, fáradságot szívesen tűrő buzgalommal és több ízben. Az ellenőrzések összeredménye minden egyes esetben igen kedvező volt.

E kétféle rendszeres, ugyyszólva kőznapi foglalkozás mellett, a bizottság nem feledkezett meg általános természetű feladatairól sem.

Ilyen természetű dolga volt a május utolsó szombatján az elhagyatott és a mostoha sorsu gyermekek javára városszerte rendezett gyűjtés, melynek csak egyik célja volt az anyagi eszközök beszerzése, a másik, a nem kevésbé fontos, az volt, hogy a város legalább társadalmi rétegében is felkeltse a köz és az embertársainak sorsa iránt való azt a nemesebb érdeklődést, mely teljesen távol áll úgy az egyéni érvényesülési törekvésektől, mint mindeu politikai haszonleséstől, melyek pedig eleddig kizárólagos tényezőkként szerepeltek, valahányszor csak a vezető osztály, vagy annak valakicsodája a tömeghez fordult, vagy azt megmozgatni akarta.

Hasontermészetű volt a bizottságnak az a tervezetése is, hogy a városban egy általános gyermek-konyhát létesítsen. A »Leány-egyesület« által fentartott konyha mellé még kettőt. Egyet a felső- és egyet az alsóvárosi iskolában. A »Leány-egyesület«-tel karöltve, vagy lehetőleg vele egy kalap alatt. A terv azonban csak udvarias és kölcsönösen lekötelező hangú levélváltás stádiumáig jutott el. Nem találtunk egyelőre se megfelelő alapot, se kellő lelkesedést, se kellő fedezetet a kivitelhez. Na de a mi késik, az nem mulik. Majd meglesz, mert meg kell lennie.

Városunk azokivül, hogy e közlemény első sorában említett törvények értelmében, az állami védelem alatt álló, bajai illetőségű, 7—15 éves elhagyott gyermekek ápolási költségét teljes egészében az államnak megtéríteni tartozik, még 40—50 gyermeknek a szülőit részesíti évenkénti segélyben. A bizottság, hogy a város e kettős terhet könnyebben viselhesse, egy a városi tanácshoz intézett memorandumban ráterelte annak a figyelmét az árvaházi alapra, hogy nem lehetne-e annak kamatait e congruens célra felhasználni. Továbbá ugyanezen memorandumban kifejtette, hogy a közsegélyezés ügyének jelenlegi közigazgatási ellátása nem korszerű és a már

kétszer is idézett 1901-iki törvényvel is több tekintetben ellentmondásban áll, azért annak az elberfeldi rendszer alapján való megreformálását kérte, sőt később egy teljesen kész szabályrendelet-tervezetet is készített annak realizálásához. A tanács, sőt később a közgyűlés az előbbi eszmét magáévá tette, az utóbbi pedig a burokratizmus lassan működő retortáján most megy át a remélhető megtestesülés felé.

Még csak egyet. Azoknak is, akiknek csak az olyan dolgok tűnnek fel, melyek érdekében a nagy dob szól, azoknak is, akiknek nincs érzékük a zajtalanul működő társadalmi intézmények tevékenysége iránt és könnyen hajlanak azok lekicsinylésére és végre azoknak is, akik egyre csak azon sopánkodnak, hogy a telep révén a városnak megnövekednek majd tanügyi kiadásai. Azt, hogy ez a telep legalább évi 30,000 koronát juttat városunk legszegényebb rétegének és hogy nem tulságosan sok utánjárással és fáradság utján hozzájuthatnánk még más olyan gyermekvédelmi intézményekhez, melyek ezt az összeget legalább is megkészszerizhetnék.

Ez volna a váza annak, ami e bizottságnak teendője és annak, amit ebből elvégezni iparkodott. Látható, hogy a bizottság hatásköre minden ambíciót kielégítőleg kiterjedt, gyönyörű, nemes lelketemelő és mély horderejű egyaránt. Bölcs megfontolással párosult igazi emberszeretetet, nagy türelmet, szívós kitartást, hivalkodást nem ismerő bibelődő munkát igényel az ellátása. A szegénység kényszerű ravaszkodásán túljáró ész. de azért az embertestvér nyomorán résztvevő jó szív is kell hozzá. És sok-sok pénzzel mindig tele kéz.

A bizottság mint látható, még alig végzett valamit dolgából. És amit végzett, azt is bizonyára több buzgalommal és így bizonyára több eredménnyel is végezhetne volna. De a kevesebb eredmény oka még is leginkább az, hogy kevese volt a nervus rerum gerendarum-ból, a pénzből.

Ezt kérünk újból és kérünk újra az egyesületektől, a pénzintézetektől. Nemcsak azért, hogy a tulságosan igénybe vett egyént kíméljük, hanem azért is, mert szerintünk ezek a közületek minden előnyt, minden hasznot a köztől meritvén, legalább a morzsákat a köznek visszaszármasztatni, moraliter inkább tartoznak mint az egyén, kinek javai mégis elsősorban az individualis erő kifejtésből származnak.

De természetesen hálával és köszönettel fogadunk minden adományt az egyéntől is. Mindenkitől, kinek emberséges jósága megesisik e szegény, ártatlan, a szülők, meg a társadalom bűne miatt nyomorgó gyermekek sorsán.

Mert kinek adjunk kenyeret, ruhát, kinek részvétet, meleget, ha nem adunk annak a magával tehetetlen, az anyai szív melegétől elszakadt, ártatlanul szenvedő gyermeknek. Mert kinek adjunk módot és jogot az élethez, hanemha a nemzet jövőjét magában hordó gyermeknek.

Kinek, mikor ez a gyermek egyuttal még magyar is?

Kinek, a mikor a magyar már pusztul is?

Drescher Béla

a telep bizottság elnöke.

A bajai ipartestület műkedvelő előadása.

Mint minden évben, úgy az idén is műkedvelői előadást tartott a bajai ipartestület saját helyiségében. A terem zsufolásig megtelt és nagyon helyes is volt, mivel egyrészt a szép célt érdemes pártolni, másrészt pedig az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Igen szép és dicséretre méltó az ipartestület elnökétől Czérnay Imrétől, hogy minden az ipartestület érdekét érintő mozzanatot felhasznál és teljes erejét szenteli ipartársainak. Dicséretet érdemel a darab rendezése körül Kovács Sándor, a kölcsönös segélyző egylet derék tisztviselője, ki a nagy praxis folytán szakavatottan intézte a szindarabok menetét.

Első sorban Berczik Árpádnak »Egy szelleműs hölgy« című egyfelvonásos vigjátéka került színre, után pedig Komlóssy Ferenc fordítása után Görner kétfelvonásos vigjátéka adatott. Mind a két darabban érdemes alkotásokat eszközöltek a szereplők, különösen pedig Budai Irén úrnő (Ilona) oly elismerésre méltó alakítást nyújtott, mintha hivatásos színésznő lett volna. Stayer Mariska (Szivessy Adél) ügyes játéka is nagyon tetszett. Kaszap Ilonka (Bella) szerepe nem nagyon háladatos ép azért kiemelendő, hogy ennek a rossz szerepnek is tudott érvényt szerezni. Kovács Margiton (Róza) meglátszik, hogy már ben van a családjában a műkedvelői előadás iránti érzék. Novák Annuska (Mari) kicsiny szerepében jól festett. Odray Károly (Gribon Eduard), Scheilinger József (John), László Károly (Ippelberger Salamon), Hellenparth István (Olcsó Flórián) ügyes és megfontolt játékkal nagyban elősegítették az est sikerét. Említésre méltó a két pinczért személyesítő Perky László (Fricz) és Szathmáry Károly (Jean). Kívánunk az ipartestületnek még számos ily sikerült estét. Nagyon szép a szereplőktől, hogy a jó ügy érdekében annyit fáradoztak. Köszönet nekik, de még a sűgónak is Váradi Andrásnak.

A függetlenségi pártot az ünnepélyen dr. Rajk Aladár országgyűlési képviselő és dr. Valentin Emil társelnök képviselte.

HIREK.

Vacsora Ambrozovics főispán tiszteletére. Vojnits Dániel apát-plebános dr. Ambrozovics Lajos főispán tiszteletére fényes vacsorát adott e hó 7-én, melyen a város társadalmi kiválóságainak huszonnégy tagja volt hivatalos. A vacsorán fesztelen jókedv dominált s így a felköszöntőkben sem volt hiány. A szives házigazda elsőben illusztris vendégét: Ambrozovics főispánt köszöntötte fel, ki nyomban szellemes tószttban válaszolt, az előzőkeny és szívélyes házigazdára üritve pohárát; Halász tábornok Dr. Hegedűs Aladár polgármesterre mondott sikerült tósztot. — A zavartalan jókedv egész a késő éjjeli órákig tartotta együtt az illusztris társaságot.

Fényes esküvő volt f. hó 5-én a helybeli róm. kath. plebánia-templomban. Várbogyai Bogyay László hajóskapitány esküdött örök hűséget Halász Károly cs. és kir. tábornok és neje született Schleicher Etelka leányának: Flórának. Az egyházi szertartást Vojnics Dániel apát-plebános végezte szép beszédet intézve az ifjú párhoz. A násznagyi tisztet dr. Ambrozovics Lajos főispán és dr. Fittler Béla főügyész töltötték be. Emelték az ünnepély fényét az elegáns toillettek és a szebbnél-szebb virágok özöne, méltó keretétül a nyoszolyói tisztet betöltő üde virágszálaknak, nemkülönben az impozáns számban megjelent érdeklődők és jóbarátok nagy serege.

Nász pártelnökünk családjában. Dr. Kiss György debreceni ügyvéd, Kiss Áron református püspök unokaöccse ma, szombaton esküszik örök hűséget Drescher Iduska urhölgynek, pártelnökünk: Drescher Gyula és neje: Husveth Paula urnő leányának. Zavartalan boldogságot kívánunk az ifju párnak.

Bírósági jegyzői kinevezés. Az igazságügyminiszter Koschier Antal bajai járásbírói aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

Ismeretterjesztő előadások a főgimnáziumban. Folyó hó 17-én, vasárnap, kezdi meg a főgimnázium tanári testülete ismeretterjesztő előadásait a közönség számára. Ez iskolai évben öt előadás lesz és pedig a következő sorrendben:

Február 17-én »A magyar nyelv.« Előadó: Werner Adolf dr. igazgató.

Február 24-én »Nemzeti uralkodó családunk — nemzeti dicsőségünk.« Előadó: Ledniczky Ipoly tanár.

Március 3-án »A magyar nemzeti irodalom.« Előadó: Dombi Márk dr. tanár.

Március 10-én »A művészetek technikájáról.« Előadó: Gáspár János tanár.

Március 17-én »A drótnélküli telegrafálás.« Előadó: Székely Károly tanár.

Az előadások minden alkalommal délután 4 órakor kezdődnek s körülbelül egy óráig fognak tartani. Az igazgatóság a legnagyobb tisztelettel hívja meg ez előadásokra Baja város művelt közönségét. Jegyek ezen előadásokra Kollár Ágoston könyvkereső úr üzletében kaphatók. Áruk egy-egy előadásra 20 fillér. A jövedelmet az ismeretterjesztő előadások költségeinek fedezésére fordítjuk. Hogy az igazgatóság a résztvevők számára az előadások előtt tájékozva legyen s megfelelő helyekről gondoskodhassék, azért azon kéressel járul ezen előadások iránt érdeklődő közönséghez, hogy jegyeiket legkésőbb az előadások napjainak (vasárnapok) d. e. 10 órájáig megváltani sziveskedjenek. 10 órán túl jegyek sem Kollárnál, sem az igazgatóságnál nem kaphatók. Fenntartott helyek nem lesznek. Az egyes előadások előtt a hirdapokban közzé fogjuk tenni az előadás tárgyát. Az előadások zavartalan menetének érdekében a pontos megjelenés elkerülhetetlenül szükséges lévén, tisztelettel felhívjuk erre a m. t. közönség figyelmét.

Esküvő. Reiner József nyomdászsegéd ma, szombaton délután fél 4 órakor esküszik örök hűséget Babocsay Irénke kisasszonynak, a helybeli r. k. plébánia templomban.

Jelmez estély. Vettük az alábbi meghívót: A »Bajai Casino« 1907. évi február hó 12-én, farsang keddjén elite álarcos és jelmez-estélyt rendez, melyre tisztelettel meghívja a vigalmibizottság nevében: dr. Makray László elnök, dr. Szirmai Vidor társelnök, Kollár Ágoston társelnök. Kéretnek a hölgyek és urak mentől tömegesebben álarccal megjelenni. Belépő-jegy: személyenként 1 kor., családjegy 2 korona. Ezen meghívó felmutatása feltétlenül és elengedhetetlenül kötelező. Az estélyen Sipos zombori első zenekara hangversenyez.

Elgázolt matrona. Könnyen végzetessé válhatott volna az a szerencsére nem vesze-

lyes kimenetelű baleset, melynek özv. Denneberg Lipótné lett vasárnap déli fél tizenkettőkor áldozatává. A hetvenhat éves agg urinő a Bárány Szállón jöve keresztül, fiához: dr. Dömötör Kálmánhoz igyekezett, amikor Szutrély Lipót fogata száguldott végig a kocsin. A magas koránál fogva már nem mozgékony urinőnek nem maradt elég ideje a rohanó lovak elől kitérni, s így azok egyike őt elütötte és megrúgta. A rúgás következtében súlyos sérülést szenvedett, amennyiben egyik lábán egy vastag ér megszakadt s a sebből ujjnyi vastag sugárban kezdett ömleni a vér. — Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a szerencsétlenül járt matronát azonnal beszállíthatták fia lakására, hol a szerencsétlenség hírére elősiető orvosok: — Alföldy, Róna, Bernhart és később maga a fia: dr. Dömötör — (az utóbbi arra a hirre rohant haza, hogy édesanyját halálra gázolta egy kocsi) s a veszedelmes arányokat öltő vérzést elállították. A baleset alkalmából számosan keresték fel dr. Dömötört, kik szerencsétlenül járt édesanyja állapota felől tudakozódtak. A balesetért a kocsist teszik felelőssé s az eljárást ellene megindították.

Szabad előadást tartott csütörtökön este Stekler Sándor polg. isk. tanár a bajai kereskedő ifjak egyletében. Előadásában a kereskedőkről és azok alkalmazottjairól beszélt és igen hűen és jellemzően ecsetelte a kereskedelmi tanoncok helyzetét. Összehasonlította a magyarországi és külföldi kereskedőket. Nagyszerű előadásával általános tetszést aratott.

A »Bajai Fűszer és Vegyeskereskedők Egylete« 1907. február hó 24-én (határozat képtelenség esetén március 3-án) délután 4 órakor az »Ipartestület« tanácsstermében tartja rendkívüli közgyűlését. Napirend: 1. A nagym. kir. kereskedelemügyi miniszter úr leirata folytán szükségessé vált alapszabály módosítások tárgyalása. 2. A tagok által alapszabályszerűen benyújtott esetleges indítványok tárgyalása.

Tolvaj cseléd. Pencz Kornélia 20 éves zombori születésű és illetőségű cseléd, gazdája, Goldfahn Sándortól 270 korona értékű ékszereket lopott s aztán megszökött. Baján az ékszereket elzalogosította majd a zálogjegyeket is eladta és kimulatva magát s itt elszegődött házi cselédnek. Rövid időre azonban helyét indokolatlanul elhagyta, melyért 6 napi elzárásra ítéltetett. Amíg ült, megtudták viselt dolgait s büntetésének kitöltése után átszállították Zomborba.

Nyugdíjazott tanító. Mayer N. János katymári róm kath. tanítót 25 éven át tartó eredményes munkálkodás után a m. királyi vallás- és közoktatásügyi miniszterium véglegesen nyugdíjazta. Mayer tanítónak a magyarosítás és mezőgazdaság, különösen a szőlőművelés és fatenyésztés fellendítése körül elvitázhatatlan érdemei vannak.

Felülfizetés. A bajai Ipartestület által 1907. február 2-án tartott táncmulatságán felülfizettek: Ns. dr. Rajk Aladár 20 kor., Somogyi Emil, Reich Vidor, Preimayer Pál 10—10 kor., Kollár A. 6 kor., Katanics Sándor 5 kor. 20 fill., özv. Reich Bernátné, dr. Makray László, Fischer Béla, Smidt M. fia, Székely Leó, Ská-

lát Dénes József 5—5 kor., dr. Koller Imre, Jakab Márton 4—4 kor., Jerkovics Sándor 3 kor. 20 fill., dr. Werner Adolf, dr. Valentin Emil, Schäffer Gyula, Nikolics Ignác, idb. Nánay Lajos, Klauber Salamon 3—3 kor., Hübner József 2 kor. 60 fill., Schnetzer Ernő, Eisenberg Károly, Krupity Péter, Balassa Oszkár, Auer Zsigmond, Tinusz Károly, Nagy Sándor, Szalay István, Karácsony Károly, Bayer Ernő, Dervaderics Illés, dr. Csihás Imre, Perger Vincze, Fleischmann Benő, Wunderlich József, Klein Rezső, özv. Steyer Istvánné, Reiner Sándor 2—2 kor., Köbling Kálmán, dr. Reiter Emil 1:60—1:60 fill., Csatlós Béla, Ringeisz Antal 1:20—1:20 fill., Fűredi Juliska, Trafikant Vilmos, Szép István, Scherk Béla, Kauten Miklós, Kláren Richárd, Wagenblatt Ferencz, ifj. Ziech Henrik, Rózsahegyi József, Oszthimer Mátyás, Vajda Miksa, Magyar András, Bogdán Mihály, Gruity Mihály, Balaton Lajos, ifj. Nánay Lajos, Füller Miksa, Timpauer Ferencz, Varga Lajos, Botz József, Váradi András, Hegyi Endre, Szabó Lajos, Majoros Ferencz, Wagenblatt József, Bernhart István, Horváth Béla, Schwartz Manó, Weisz József 1—1 kor., Wunderlich Károly, N. N. 60—60 fill., Chalupa János, Iszkeitz A., N. N. 40—40 fill. Összesen 197 korona. Az előjáróság ezton nyilváníja köszönetét.

Idült tüdőhurut gyógykezelésénél a »Sirolin-Roche« feltétlenül igénybe veendő, mivel a legtekintélyesebb egyetemi tanárok egybehangzó nyilatkozata szerint a köpetet legrovidebb idő alatt kevesbiti, esetleges lázt leszállítja és az étvágyat előmozdítja. »Sirolin-Roche« ugyan egy creosot-preparatum, de nem az ilyen preparatumok rossz ízével. Teljesen méregtelen és nagy adagokban véve is tökéletesen felemészthető. Naponta 3—6 teakanál elegendő az eset súlyosságához mérten. »Sirolin-Roche« kapható a gyógyszertárakban.

A kalocsai érsek Zombornak. Dr. Városcopy Gyula kalocsai érsek szülővárosának diszpolgára, egy Zomborban építendő katolikus legényegyesületi palota céljaira 40,000 koronát ajánlott föl. Ezen új közművelődési egyesület az Erzsébet köruton lévő, ugynevezett »Profétához« címzett vendéglő mellett lesz felépítve, mely telket ugyancsak az érsek intézkedésére 15 ezer koronáért megvették. A palota eszméje, mint pedig a kivitel módozata Buday Gerő főgimnáziumi hittanár, a katolikus legényegylet buzgó elnökének érdeme, aki számos humánus és hazafias működésével osztatlan elismerést és tiszteletet vívott ki Zombor város polgárságánál. A diszes palotát Buday még ez évben óhajtja felépíttetni, mely hirdetni fogja a város nagynevű szülöttjének fenkölt gondolkozását.

Két volt szabadkai főispán nyugdíja. Az állami számvevőszék f. hó 2-án érdekes kis leleplezést csinált nyilvánosságra hozott jelentésével. Kimutatja egyrészt, hogy a darabont uralom alatt, hogy olvadt el 400,000 korona készpénz és hogy több nyugdíjazás szabálytalanul túlfizetéssel történt. Bennünket két nyugdíjazás érdekel. Az egyik Kállay Alberté, akit 10,208 korona helyett 11,000 koronával nyugdíjaztak, ezt a több nyugdíjat valószínűleg megvonják tőle. A másik Gromon Dezső báró nyugdíja, őt 1,200 korona többlettel nyugdíjazták. Gromonnak azonban nagy érdemei vannak, amelyeket mint Szabadka, Bácsmegeye, Zombor és Baja volt főispánja szerzett, de különösen államtitkári állásában a honvédség, csendőrség és népfölkelés intézménye körül teljesített odaadó szolgálatait.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Magyar orgonaépítészet. A hazánkban meghonosított iparágak közül az orgonaépítészet elsőhelyen áll és a legnagyobb fokú tökéletességet érte el. Örömmel értesülünk, hogy az orgonaépítészet terén előnyösen ismert Rieger Ottó cég (Budapest, VII. Garay-utca 48.) az elmúlt évben 106 orgonára nyert megbízást, melynek nagy része már céljainak átadatott és az illető templomok díszére válnak. Többek között a Chotek Henriette grófnő által a futaki róm. kath. templom részére adományozott 30 soros orgona, valamint a Zichy Frigyes gróf által a komárommegyei Szemere község róm. kath. templomának, nemkülönben a Majláth Géza gróf által a nógrádmegyei Sósartyán község róm. kath. templomának adományozott orgona Rieger Ottó cég budapesti gyárában készült. Ezen cég az 1907. évi pécsi országos kiállításon két most épülő orgonával vesz részt és bizonyosra vehető, hogy ezen műremekei általános feltűnést keltenek majd és a cég jó hírnevét nemcsak a bel- de külföldön is megszilárdítják.

Örömhír a hadköteleseknek. A honvédelmi miniszter egy leiratot küldött, mely rendelete az állításkötelesek körében örömet fog kelteni. A leirat szerint azok az 1884. évi születésűek, kik az idén először jönnek pótsorozásra, a legközelebbi alkalommal a III. osztályba lépnek, azok kik az idén pótsorozásra álltak elő, többé nem kötelesek sorozásra megjelenni.

Védekezés a hernyók pusztítása ellen. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben kötelességévé teszi az összes gyümölcsfa tenyésztőknek és birtokosoknak a kártékony hernyók, vértetvek és darazsak kiirtását. Elrendelte továbbá, hogy minden egyes községi előjáróság április első felében felelőség terhe mellett köteles az arra alkalmas hiteles községi személy útján feltétlen meggyőződést szerezni arról, hogy vajjon az irtás tényleg megtörtént-e.

A világ burgonya termése. Az 1906. évi burgonyatermés 1360 millió métermázsát tesz ki, melyből Ausztria-Magyarországra 210, Németországra, 483, Oroszországra 254 és Északamerika egyesült államaira 80 millió métermázsá esik.

Nem lesz hadgyakorlat. Az az ismételt fölmerülő hír, hogy Magyarország délkeleti részén az idén nagy hadgyakorlat lesz, a melyen részt vesznek a kassai, budapesti és temesvári hadtestek — s így a szabadkai ezredek is — a legilletékesebb helyről nyert értesülés szerint, teljesen téves. Mértékadó körökben semmit sem tudnak arról, hogy Magyarországon az idén egyáltalán tartanak nagy hadgyakorlatot. A csapatok kiképzése fokának megfelelőleg az ez idei gyakorlatok csupán hadosztályok keretében mozoghatnak.

Elrabolt esperesi hagyaték. A hét folyamán, írja a »Mohács«, a szekszárdi csendőrszárny két őrsvezetője járt Mohácson, hogy egy titokzatos örökség-rablási ügyben nyomozzanak. Prandtner esperes öröksége sikerkadt ugyanis el. Folyó hó 6-án halt meg hirtelenül a szekszárdi származású Prandtner Ferenc himesházi esperes-plébános, kinek hátrahagyott több ezer koronára tehető ingóságait még az elhalálozása éjjelén úgy elhordták, hogy a megtartott leltározás alkalmával az esperesnek még egyetlen egy pár cipője sem maradt. Rudolf János volt az elhunyt esperes házában a gazda, aki a Szekszárdról leutazott rokonságot azzal fogadta, hogy a himesházi németek rabolták ki az esperest. Prandtner Antal szekszárdi lakos a rokonság

nevében a csendőrségnek jelentést tett, hogy 13-án Támer József egy nagy kocsit hozott szekszárdra, Rudolf János himesházi apósától, melyek mind az elhunyt esperes tulajdonát képezték. A csendőrség a feljelentés alapján a lopott tárgyakat Támeről elkoぼzta, a nyomozást és kutatást a csendőrség Himesházán folytatta és itt 2400 korona értékű lopott tárgyat találtak Stancinger Károly, Schneider János, Schneider Péter, Páll Bálint, Knoch Antal, Schmid Ádám, Heinrich Miklós, Auth Ádám és Fajt Borbála himesházi lakosok birtokában. Ezek ellen megtették a pécsi kir. ügyészségnél a bünyenyítő eljárást.

A dunapataj-bajai vasút építésére gróf Teleky József segélyt kért Pestvármegyétől. Kérvényére a vármegye közgyűlése, tekintettel arra, hogy ezen vasút úgy gazdasági, mint közforgalmi szempontból a vármegye érdekét lesz hivatva szolgálni, elhatározta, hogy a vállalatot 150,000 korona értékű törzsrészvény átvétele által segítyezi. Egyúttal a vármegye közönsége feltételkép a vasut igazgatásában és felügyelőbizottságában egy-egy taggal magát képviseltetni kívánja.

Kigyult pénzzállító kocsis. A múlt hó 31-én este Budapest felől érkező vonaton nagy ijedelem keletkezett. A vonat egyik kocsija gyulladt ki Szaabadka állomás közvetlen közelében s a rémület a vonat személyzetében még csak akkor ért tetőpontra, mikor látták, hogy a veszélyben forgó kocsis éppen az, melyen milliókat érő pénzkészlet volt felhalmozva. Az arany, ezüst és nikkelt pénzéből álló szállítmány a romániai állam tulajdona volt. Nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet elfojtani és a veszélyben forgó vonat több órai késéssel beérkezett az állomásra. — Itt csendőrséget és katonaságot rendeltek ki, a nagyértékű szállítmány őrizetére, reggel pedig másik kocsiba rakták át és rendeltetési helyére továbbították.

Összeszurkálta a feleségét. Szegeden — mint onnan jelentik — Dragila Döme postaszolga az utcán veszedelmesen összeszurkálta a feleségét, akire féltékenykedett. Az asszony nemrég elhagyta a férjét és a kis leányával együtt a testvéréhez költözött. Nem bírta már tűrni férjének örökös féltékenykedését. Dragila kevéssel ezelőtt még honvédőrmester volt s mostanában lépett a posta szolgálatába. Nagyon a szívére vette, hogy a felesége otthagya s bánatában korcsmáról-korcsmára járt. Éppen a korcsmából jött, amikor az utcán véletlenül találkozott a feleségével, aki testvére és sógornője társaságában hazafelé igyekezett. Dragila a társasághoz csatlakozott és rövid bevezetés után felszólította feleségét, hogy költözzék vissza közös lakásukra. Az asszony hajlott a férj szavára és vele, valamint kis leányával még akkor este eltávozott testvérétől a férje társaságában. Utközben a férj esküdözött égre-földre, hogy megváltozik és nem fog rá alaptalanul féltékenykedni. Mikor azonban már csak néhány lépésnyi távolság választotta el őket lakásuktól, a férj bicskát rántott és a szerencsétlen asszonyt összeszurkálta. Kilenc sebet ejtett rajta. Az asszony eszméletlenül rogyott össze és a mentők szállították be a kórházba. Legveszedelmesebb a balmellén szurt seb, a mely kétségessé teszi az életbenmaradását. Ezenkívül kevésbé súlyos természetű seb van a jobb mellén, a lapockáján, a homlokán és a combján. A rendőrség azonnal letartóztatta Dragilát.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

A legelőkelőbb orvostanárok által ajánlott és a kiállításon aranyérmekkel és diszoklevelekkel kitüntetett

Eszterházy cognac

mely a közönség kedvenc itala mindenütt kapható.

Központi iroda:
Gróf Eszterházy Géza-féle
cognacgyár
Budapest, V. kerület, Nádor-
utca 16.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrássy-út 33.

Piőkok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

**A világ legjobb
IRÓGÉPEI**

Ez amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betűtisztító készülékkel és legujabban háromszínű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárusítója Baja város és környékére
IFJ. WAGNER ANTAL
könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Feltűnő ujdonság!
DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi **francia szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegességi árudájában.

TELEFON SZÁM 36.

IFJ. WAGNER ANTALKÖNYV-, ZENEMŰ ÉS PAPIRKE-
RESKEDÉS. ZONGORA RAKTÁR.AMATŐR FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK
ÉS FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

A „Bajai Független Ujság“ kiadóhivatala.

LEGFINOMABB MAGYARGYÁRTÁSÚ

LEVÉLPAPIROSOK :

**RÁKÓCZI, ADRIA,
EMKE.**